

Pri zajčkih.

Prijetno je pa na kmetih le najbolj — naj reče kdo, kar hoče. Tu je živa zabava, živo veselje!

Res, lepe so gosposke, mestne sobane; toda notri vlačijo gosposki otroci lesene konjičke, lesene kravice, lesene osličke in teličke. Pestujejo lesene ovčice in mačice, ki jih je treba šele naviti, da tečejo; pritisniti, da mekečejo in mijavkajo. Ali je to kaj? —

Na kmetih imamo pa to vse res živo. Vse skače samoodsebe, rezgeče, muka, laja, bekeče in mijavka. To je življenje, to je veselje, živa igrača!

Pri nas na kmetih imajo narejene igrače veljavne le pri dve- triletnih samosrajčnikih. In še pri teh samo pozimi; poleti pa leže leseni konjci in debelooke punice iz žaganja pod streho in samevajo med nepotrebno šaro in ropotijo.

Glejte jih: Kodranova dva, Jančeta in Manico, koliko zabave in kratkočasje imata pri svojih zajcih! Da, materi se zdi, da še malo preveč. Pa vendar potrpe ž njima, češ boljše je, da sta pri nedolžnih zajcih kot pri malopridni tovarišiji. In prav imajo Kodranova mati.

Sicer tudi Kodranovemu očetu niso zajci popolnoma po volji. Vse je v luknjah v hlevu in v ovčjaku. Pa kaj se hoče: boljše nekaj škode v živinski staji kot pa morda mnogo v nedolžnih otroških srcih.

Pa pustita otrokoma veliko veselje in zajcem prijetno življenje. Imajo pa res Kodranovi zajci uprav gosposko življenje. Zelenjava je njih jed poleti in pozimi. Že jeseni preskrbita Janček in Manica za zimo. Vsakovrstnih zelj spravita v gorko klet. No, pa saj tudi repa in korenje sproti odganjata odrastke, nežno jed za zajčje smrčke.

Jančku in Anici je pa tudi zajčje življenje vedno na skrbi.

Skubinov muc-mišjak ni bil nič kaj zanesljiv sosed Kodranovih zajcev. Odkar ga je Janček zalezal, ko je ravno tresel malega rjavčka za vrat, ga ni pozdravil drugače kot s polenom, ako je naletel nanj. Tudi Lešnikarjev čuvaj Dagon ni samo dobrega nosa, ampak

tudi požrešnega gobca, da mu ga ni para v celi vasi. Edina tolažba za Jančeta je, da je kosmatin navadno priklenjen.

No, zajčki pa tudi poznajo skrbnost in dobrotljivost svojih gospodarjev. Brez strahu se jima bližajo, sicer boječe, strahopeto; jemljejo jima pa le iz rok zelenjavo, kruh in drugo hrano. Oblezejo in obvohajo vse na njiju od nog do glave. Pri Jančetu poiščejo še kruh, naj ga ima že v najbolj skriti malhi, ali pa celo za srajco. Da pa tudi Janček in Manica počneta z njimi, kar hočeta, to se ve samoobsebi. No, mučita jih ne. To bi bilo greh.

Onile dan je prišla pa tudi nad Jančka, Manico ni njune zajčke huda poizkušnja. Tako-le je bilo:

Kodranovi so imeli sicer čedno posestvo. Vendar se težko dobi denar na posestvu. Za življenje se že pridela; toda čevlji se ne obirajo s konopelj, in hlačke in suknjice in krilca ne visijo po oreh in leščevju; tudi klobukov in klobučkov ne rodi druga rastlina, kot „jurčki“ in druge gobe, pa so še tisti premajhni za Kodranovega Jančeta. Zato so pa stopili Kodranov oče vsako jesen dol v Slavonijo, da so zaslužili v hrastovih gozdih s sekuro in žago, kar je bilo treba doma za davke in opravo.

Tudi to jesen so se napotili tja dol. Toda letos jim ni poteklo po sreči. Južno vreme je dalo mnogo vode. Sava je udarila čez bregove in se razlila po hrastju. Tudi, ko je odtekla, je bilo še silno močvirno po zemlji. Na takih tleh stati dan zadnem — ni dobro niti zdravo. Zazeblo je Kodranovega očeta v noge. Mraz je šel po nogah, in potegnilo jim je na pljuča. Vleči so se morali in niso mogli več na delo. Pljučnica se jih je lotila.

„Kar domov pojdem,“ so dejali tovarišu, „dokler se morem še vsaj vleči. Ne bi rad umrl in počival tukaj. Že rajši doma, če je tako božja volja.“

Težko, težko so se privlekli domov. Seveda se je vse prestrašilo. Prišli so nenadoma. Niso hoteli strašiti s pismom ljubih svojih domačih.

„Da si le še živ!“ so zaklicali mati. „Po zdravniku grem; bo že Bog dal, da ti odleže.“

„Prav, prav, da ste takoj prišli pome,“ jih je potolažil prijazen zdravnik ob bolnikovi postelji. „Vse se bo naredilo.“

„Lepo jih imejte na gorkem! Bogobvaruj prehlajenja; in kaj boljšega, tečnejšega jim pripravite! Tako-le piščanci bi bili prav priležni; pa kje jih zdaj dobiti?“

„Zajce, domače zajce, pa imamo, če bi bili tudi dobri,“ zinejo mati. Toda prestrašijo se skoraj, ko zazró za seboj Jančeta in Manico, ki boječe pričakujeta zdravnikovega odgovora.

„Kunce imate! Dobro, dobro! Le skrbno jih pripravite! Še ločiti jih ni od piščancev, če so dobro pripravljene. Toda le po malem naj jih uživa bolnik!“

„No, Janček, ali jih boš dal?“ vprašajo mati, ko odide zdravnik.

Nič ne odgovori Janček. Ne more. Nekaj mu je zaprlo sapo. Zajokal bi bil najrajše, pa ga je nekaj stisnilo za vrat. Ni mogel — samó debele solze so se mu ulile po licu.

Bil se je boj v njegovem srcu.

Saj bi rad dal zajčka, vse bi dal, toda v smrt! To je bilo prehudo. Seveda je prodal že katerega sosedovemu pastirju ali komu drugemu, toda ne, da bi ga bil zaklal. Zdaj pa naj ga da v smrt!

Hudo je bilo Jančku pri srcu, toda oče so le oče. Premaga se. Nič ne izpregovori; kar skoči iz hiše in je v trenutku nazaj z rjavčkom v naročju ...

„Na-te ga!“ — Pomoli zajca materi, držeč ga za dolgi uhliji.

„Si že priden,“ pogladijo mati sinčka rahlo po kodrcih, in oče ga hvaležno pogledajo iz postelje ...

Še drugega zajca je bilo treba, preden so oče toliko okrevali, da jim je šla druga jed. A tega je Janče že sam ponudil, pa saj mu bo bela zajka pripeljala iz luknje novo zajčjo družino, ko bo jela spomladi poganjati deteljica na njivi.

Ferdinand Gregorec.

